

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno DCCCCX. ad annum MLXXIII.

Parisiis, 1644

Charta III. Regis Edvardi Confessoris ecclesiae sancti Petri
Vvestmonasteriensi confecta.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15625

CHARTA III. REGIS EDVWARDI CONFESSORIS ecclesie sancti Petri Vvestmonasterienſi confecta. ANNO CHRISTI 1066.

Habentur in hac charta, epistola regis Edvvardi confessoris ad papam Nicolaum II. pro confirmatione priuilegiorum ecclesie Vvestmonasterii, & epistola Nicolai papae II. ad regem Edvvardum confessorem, qua petita annuit, & plura insuper priuilegia.

IN nomine sanctae & indiuiduae Trinitatis, propter eos qui iustitiam Dei contemnunt, & suam volunt constituere. Quoniam iustitiae Dei non sunt subiecti, procurandum est iis qui ecclesiarum Dei priuilegia constituunt, ut multiplices chartas & multitudinem testium atque maledictionum congerant: quibus, etsi non semper, tamen aliquoties pessimorum hominum impia proteruita, & perniciosa praesumptio, tutius proteratur, retundatur, ac reuerberetur, nec non fortissimo defensionis robore funditus eradicetur. Quapropter ego Edvvardus, Dei gratia Anglorum rex, notum facio omnibus futuris post me saeculi generationibus, quoniam praeccepto Leonis papae, pro poenitentia & remissione peccatorum meorum, renouui & melioraui basilicam eam Petri, quae sita est prope moenia principalis Anglorum urbis Londoniarum, & ab occidentali ora eiusdem urbis dicitur Vvestmonasterium, quae aedificata quidem fuerat antiquitus sub Mellito, London primo episcopo, socio & contemporaneo sancti Augustini primi Cantuarum archiepiscopi, & per ipsum beatum Petrum, angelico famulante seruitio, sanctae Crucis impressione & sacri chrismatis permixtione dedicata: sed per frequentes incursiones barbarorum, & maxime Danorum, qui, patre meo Aethelredo viuente, irruptionem in Angliam fecerant, & eo mortuo, cum fratre meo Edmundo dimidium regni sub amicitiarum pacationem tenuerant, fratremque alium Alfredum miserabiliter interemptum enecauerant, neglecta penitus & destructa videbatur.

Ecclesia Vvestmonasterienſis a quo primum condita.

Rex legatos Romam mittit.

Cum ergo renouassem eam, & multa priuilegia regiae potestatis & apostolicae auctoritatis per beatum Leonem papam in ea constituisssem, defuncto ipso Leone, & con-

ANNO
 CHRISTI
 1066.

firmato in eius loco Nicolao, placuit mihi renouare, meliorare, & confirmare consuetudines & donationes pecuniarum, quas antecessores mei reges sancto Petro instituerant, propter deuotionem summam quam habuit semper Anglorum gens erga eum & eius vicarios. Itaque propter hoc negotium & alia quamplura legatos misi Romam, episcopum vnum Aldredum, & duos electos ad ordinandos episcopos, Glifonem scilicet & Vvalterum, vt a domino papa sacrentur. Venientes autem Romam, ab apostolico Nicolao honore quo decebat suscepti, inuenerunt ibi ad Synodum congregatam multitudinem magnam episcoporum, abbatum, monachorum & clericorum, ceterorumque fidelium: cumque audiente Synodo suae legationis causam perorarent, huius summam epistolae domino papae obtulerunt:

*Summo vniuersalis ecclesiae patri Nicolao Edvardus gratia
 Dei Anglorum rex debitam subiectionem &
 omnimodum seruitium.*

GLORIFICAMVS Deum, qui curam habet suae electae
 ecclesiae, quoniam in loco boni praedecessoris, vos
 optimum successorem constituit. Quapropter iustum iudicamus apud vos, velut ad solidam petram, *accurre, & probare omnes bonas intentiones nostras, & vestram notitiam atque societatem in bono habere, quatenus eas donationes & priuilegia quae obtinuimus apud praedecessorem vestrum, renouetis & augeatis nobis, videlicet, vt quod ille iniunxit nobis sub nomine obedientiae ac poenitentiae, propter votum quod voueram ire Romam, & in remissionem omnium peccatorum meorum, construere coenobium monachorum in honorem apostoli Petri, ratum faciatis, & priuilegia possessionum & dignitatum eiusdem loci confirmetis, renouetis, atque augeatis, & in perpetuum immutabilia stare decernatis. Ego quoque pro modulo meo augeo & confirmo donationes & consuetudines pecuniarum, quas habet sanctus Petrus in Anglia, & ipsas pecunias collectas, cum regalibus donis mitto vobis, vt oretis pro me, & pro pace regni mei, & continuam ac solennem memoriam haberi instituat, totius gentis Anglorum, coram corporibus sanctorum apostolorum. Valete.

Petit priuilegiorum renouationem.

*accurre,

Confirmat denarium S. Petri, &c.

Iis igitur literis a summo pontifice susceptis, cum feliciter ad votum suum omnibus peractis a Roma redirent, consulente sancta Synodo, transmissam a domino papa mihi detulerunt epistolam:

Nicolaus episcopus seruus seruorum Dei gloriosissimo ac piissimo, omnique honore dignissimo, spirituali quoque filio nostro, Edwardo Anglorum regi, visitationem omnimodam, salutem mellisquam, & benedictionem apostolicam.

Regem suscipit in societatem apostolicam.

Laudat Anglorum regum pietatem in sanctum Petrum.

Concedit priuilegia.

OMNIPOTENTI Deo referimus grates, qui vestram prudentissimam excellentiam in omnibus ornatuit & decorauit erga beatum Petrum apostolorum principem, & nobiscum habere dilectionem, & in omnibus apostolicis consentire censuris. Literas igitur vestrae nobilitati transmittimus, & per eas societatem sanctorum apostolorum & nostram vobis damus, orantes misericordiam illius qui est Dominus omnium, & rex super omnia solus, ut ipse vos participem faciat ex omnibus, si qua sunt coram Deo, bonis operibus nostris; & fratres nos, ac socios in sua dilectione constituat in omni tempore amplius, ac non minorem partem nostri obsequii vobis reconstituet in suo regno, quam nobismetipsis prouenire optamus. Erimus etiam deinceps pro vobis sine dubio orantes assidue, ut ipse Deus vobis subiiciat hostes & inimicos, qui contra vos voluerint insurgere; & confirmet vos in paterno folio, & propria hereditate. At beatus Petrus sit vobis custos & adiutor semper in omni tribulatione. Claret enim Anglorum reges pro reuerentia & deuotione, quam exhibuerunt beato Petro, gloria & honore floruisse, ac ipsius patrocinio famosos triumphos obtinuisse: cuius beati apostoli meritis, vestro desiderio & voluntati omnipotens Deus praestet effectum, & confirmet vobis patris regni imperium, & tribuat pacis incrementum: & post praesentis vitae decursum, perducatur ad aeternum permanentis gloriae imperium. Renouamus ergo, & confirmamus, ac augemus vobis priuilegia vestra, scilicet, ut absoluti sitis ab illo voto quod timebatis, & ab omnibus aliis peccatis & iniquitatibus vestris, auctoritate illius, qui me, licet indignum, suae sanctae praesessit voluit ecclesiae. Praeterea illi loco, quem sub nomine sanctae poenitentiae

con-

ANNO
 CHRISTI
 1066.

constituendum, & meliorandum suscepistis: quoniam, ut fertur, primo antiquitus consecrationem a beato Petro accepit, cuius, licet indigni, vicarii sumus, & quia regia antiquitus sedes est; ex auctoritate Dei & sanctorum apostolorum, atque huius Romanæ sedis, & nostra; concedimus, permittimus, & solidissime confirmamus, ut amplius in perpetuum regie constitutionis & consecrationis locus sit, atque repositorium regalium insignium, & habitatio perpetua monachorum, qui nulli omnino personæ nisi regi subdantur, habeantque potestatem, secundum regulam sancti Benedicti, per successiones eligere ex se idoneos abbates; neque introducatur per violentiam extranea persona, nisi quam concors congregatio esse præelegerit. Absoluius etiam eum locum ab omni seruitio & dominatione episcopali, ut nullus episcopus illuc introeat ordinaturus, aut præcepturus aliquid, nisi ex petitione & consensu abbatis & monachorum. Et habeat idem locus liberum procinctum, id est ambitum & cæmeterium mortuorum, circa se absque episcopali, vel cuiuslibet respectu, vel exactione, & omnia quæ ad libertatem & exaltationem illius loci, ad honorem Dei pertinentia per nostram auctoritatem accedere possunt, hilari atque promptissima voluntate concedimus. Possessiones autem, quas antiqui reges, seu quicumque alii homines, vos quoque, & vestri barones, ad eundem locum contulistis, & chartas quæ ex eis factæ sunt, diuina & nostra auctoritate roboramus, & ratas ac stabiles esse decernimus: & infractores earum, vel inuasores, vel diminutores, aut dispersores, venditores etiam, æterna maledictione cum Iuda proditore damnamus, ut in beata partem non habeant resurrectione; sed a beato Petro apostolo se iudicandos sciant, quando sedebit cum suis coapostolis, iudicans duodecim tribus Israel. Vobis vero, & posteris vestris regibus, committimus aduocationem & tuitionem eiusdem loci, & omnium totius Angliæ ecclesiarum, & vice nostra cum consilio episcoporum & abbatum constituatis vbique quæ iusta sunt, scientes pro hoc vos recepturos mercedem ab eo cuius regnum & imperium non desinet nec minuetur in sæculum. Valete.

Vestmonasteriū sit regie consecrationis locus, &c.

Papa concedit ut reges Angliæ, &c. constituant de ecclesiis Angliæ.

* alias per

Rex immu-
nitatem
confirmat.

Hanc igitur epistolam apostolici priuilegii placuit inferre huic nostræ confirmationi, vt secundum quod sancto Leoni prius placuerat, mihiq; præceperat concordanti, ad hoc successore eius Nicolao & eadem aut maiora mihi præcipiente. Sciant omnes futuræ generationes me pro voti prædicti absolute, peccatorumque meorum omnium remissione, & æternæ vitæ remuneratione, & pro animabus regum, tam successorum quam prædecessorum meorum, & omnium parentum meorum, & pro pace & stabilitate regni mei, & prosperitate totius Anglorum populi, loco illi omnimodam libertatem quantum ad potestatem terrenam concessisse, & quod illi de ecclesiastica hoc regia libertate statuo. Eius igitur amoris stimulo & fide plenissima ac deuotissima suffultus, cuius largiflua miseratione in cathedra regali promotus sum, cum Concilio & decreto archiepiscoporum, episcoporum, comitum, aliorumque omnium optimatum, prospiciens, hoc ipsi ecclesiæ ac habitantibus in ea, siue pertinentibus ad eam, utile fore, non solum in præsentem, sed in futuro elegi sancendum, atque perpeti stabilimento ab omnibus confirmandum, vt pro Christi honore & amore, & pro reuerentia summi apostolorum principis Petri, cuius patrocinio me ipsum commisi, & pro deuotione & veneratione sanctarum reliquiarum, quas eidem loco contuli, beatorum videlicet apostolorum, martyrum, confessorum & virginum; vt omnipotens Deus per istorum suffragia sanctorum, depulsis cunctis aduersitatibus, cum pacis & honoris sui stabilitate, ac perpetuæ tranquillitatis sublimatione, locum illum custodiat, disponat, ac protegat, & pro magna dignitate siue regali excellentia ipsius ecclesiæ, & pro quiete monachorum ibidem Deo famulantium, tantus honor eidem ecclesiæ habeatur in perpetuum & obseruetur, vt neque nos, neque successores nostri, neque quilibet episcopus, nec quicumque de iudiciaria potestate, in ipsam sacram basilicam, vel in manentes in ipsa, vel in homines, qui cum suis terris, vel qualibuscumque substantiis ad ipsam tradere, vel deuouere se voluerint, nisi per voluntatem abbatis & suorum monachorum vllam vnam quam habeant potestatem; sed sit hæc sancta mater ecclesiæ peculiaris patroni nostri domini & magni apostoli ter

ANNO
CHRISTI
1066.

B. Petri libera & absoluta ab omni inuasionem vel inquietudine omnium hominum, cuiuscumque ordinis vel potestatis esse videantur. Præterea aliud constituo atque in perpetuo confirmo, vt quisquis fugitiuorum de quocumque loco pro quacumque causa, cuiuscumque conditionis sit, ipsum sanctum locum vel procinctum eius fugiens intrauerit, immunis omnino hanc plenam libertatem consequatur.

Et refu-
gium.

Et infra. Hanc igitur chartam meæ donationis & libertatis, in die dedicationis prædictæ ecclesiæ recitari iussi coram episcopis, abbatibus, comitibus, & omnibus optimatibus Angliæ, omnique populo audiente & vidente: & secundum apostolici Leonis eiusque successoris Nicolai constitutum, excommunicari feci eos qui decretum nostrum infringerent, vel infringi permetterent, quantum in ipsis esset. Quisquis autem successorum meorum hanc donationis libertatem firmiter atque inuiolabiliter custodierit, æterna coronetur claritate, cælestisque regni plena perfruetur felicitate.

Tempus
dedicatio-
nis & da-
tionis char-
tæ.

Si quis vero, quod absit, eam destruere voluerit, vel huius nostri decreti contradictor, conuulsor & temerator extiterit, cum Iuda traditore æterno anathemati subiacet, nisi Deo & beato suo apostolo Petro digna pœnitentia satisfecerit.

Vt ergo hæc auctoritas nostris & futuris temporibus circa ipsum sanctum locum perenniter firma & inuiolata permaneat, vel per omnia tempora illæsa custodiatur atque conseruetur, & ab omnibus optimatibus nostris, & iudicibus publicis & priuatis, melius ac certius credatur, manus nostræ subscriptione subter eam decreuimus roborare, & idoneos testes annotare, atque sigillo nostro iussimus sigillari.

Ego Edvvardus Dei gratia Anglorum rex hoc priuilegium iussi componere, & compositum cum signo dominicæ Crucis confirmando impressi.

Ego Edgida regina omni alacritate mentis hoc corroborauit.

Ego Stigandus sanctæ metropolis ecclesiæ Cantuariæ episcopus confirmaui.

Ego Eldredus archiepiscopus Eboracensis ecclesiæ consignauit.

Ego Vvilielmus episcopus Londoniensis ecclesiæ, ad omnia superscripta consentiens, subscripsi.

Ego Hermannus episcopus consensit & subscripsi.

Concil. Tom. 25.

Rrrr ij

Ego Vvulfvvinus episcopus consensi & subscripsi.
Ego Vvalterus episcopus consensi & subscripsi.
Ego Leofricus episcopus consensi & subscripsi.
Ego Giro episcopus consensi & subscripsi.
Ego Vvulfstanus episcopus consensi & subscripsi.
Ego Sivvardus episcopus consensi & subscripsi.
Ego Godvvicius episcopus consensi & subscripsi.
Ego Agelsius episcopus consensi & subscripsi.
Ego Edvvinus abbas consensi & subscripsi.
Ego Agelvuius abbas consensi & subscripsi.
Ego Leofricus abbas consensi & subscripsi.
Ego Baldevvinus abbas consensi & subscripsi.
Ego Vvulfvoldus abbas consensi & subscripsi.
Ego Edmundus abbas consensi & subscripsi.
Ego Reynbaldus regis cancellarius relegi & sigillauit.
Ego Osbernus regis capellanus.
Ego Petrus regis capellanus.
Ego Rodbertus capellanus.
Ego Haroldus dux.
Ego Edvvinus comes.
Ego Gud comes.
Ego Leoffevvinus comes.
Ego Markerus comes.
Ego Elgarus minister.
Ego Condius minister.
Ego Radulphus minister.
Ego Rodbertus minister.
Ego Agelnodus minister.
Ego Vvygodus minister.
Ego Adnothus minister.
Ego Vvulfricus miles.
Ego Syvvardus miles.
Ego Godricus miles.
Ego Colo miles.
Ego Vvulfvvardus miles.

Omnes consentientes subscripsimus stabilita apud Vvestmonasterium, quinto Kalendas Ianuarii, die sanctorum Innocentium, anno dominicæ incarnationis millesimo sexagesimosexto, indictione tertia, anno regni Edvvardi nobilissimi & clementissimi regis vigesimoquinto.

Ego Alfgeatus notarius ad vicem Reynbaldi regis dignitatis cancellarii, hoc privilegium scripsi & subscripsi. In Dei nomine feliciter. Amen.